

Hjørring Kommune

Miljøgodkendelse af svinebruget på Sparrevognvej 78, Hjørring

– udvidelse fra 189,21 DE til 235,02 DE.

§ 12

Lov nr. 1572 af 20.
december 2006 om
miljøgodkendelse mv.
af husdyrbrug

DDO ©, © COWI. Baggrundskortet er ophavsretsbeskyttet

Dato for gyldighed
31. juli 2014

Teknik og Miljø
Springvandspladsen 5
9800 Hjørring
Telefon 72 33 67 30
teknik-miljoe@hjoerring.dk
www.hjoerring.dk

Indholdsfortegnelse

1.	Miljøgodkendelsens omfang.....	3
1.1.	Resumé.....	3
1.2.	Offentlighed.....	4
1.3.	Klagevejledning m.v.	4
1.4.	Gyldighed.....	4
1.5.	Meddelelsespligt.....	4
1.6.	Revurdering af miljøgodkendelsen.....	4
1.7.	Ophør.....	5
1.8.	Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger.....	5
2.	Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	5
2.1.	Nye og eksisterende anlæg på ejendommen.....	5
3.	Husdyrholdet og produktionsforhold.....	6
3.1.	Husdyrholdet og staldanlæg.....	6
3.2.	Fodring.....	7
4.	Øvrige produktionsforhold.....	8
4.1.	Øvrige produktionsforhold.....	8
4.2.	Driftsforstyrrelser eller uheld.....	8
5.	Gødningsproduktion og –håndtering.....	9
5.1.	Gødningstyper og mængder.....	9
6.	Gener fra husdyrbrugets anlæg.....	10
6.1.	Lugt.....	10
6.2.	Fluer og skadedyr.....	11
6.3.	Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner.....	11
6.4.	Transport.....	12
7.	Bedriftens påvirkninger af natur og miljø.....	13
7.1.	Ammoniakfordampning og naturområder.....	13
7.2.	Udbringningsarealer.....	14
7.3.	Fjord og hav.....	16
7.4.	Grundvand.....	16
8.	Egenkontrol, management samt alternativer løsninger.....	17
8.1.	Management og egenkontrol.....	17
8.2.	Alternative løsninger.....	17
9.	Bilag.....	18
Bilag 1.	Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger).....	18
Bilag 2.	Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre.....	20
Bilag 3.	Oversigtskort fra beredskabsplanen.....	21
Bilag 4.	Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder.....	22
Bilag 5.	Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav.....	28
Bilag 6.	Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter.....	30

1. MILJØGODKENDELSENS OMFANG

1.1. Resumé

Ib Risager, Sparrevognvej 78, 9800 Hjørring har ansøgt om en miljøgodkendelse for udvidelse af smågrise & slagtesvin fra 189,21 DE til 235,02 DE¹. Der opføres ingen nye staldafsnit eller opbevaringsanlæg i forbindelse med udvidelsen.

Den ansøgte ejendom har CVR nr. 13333591. Virksomheden skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med de oplysninger, der fremgår af den vedlagte miljøtekniske beskrivelse Bilag 1, og med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår. Desuden omfatter miljøgodkendelsen alle dyrkningsarealer tilknyttet CVR nr. 13333591.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt til Hjørring Kommune gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem første gang den 15-11 2013.

Hjørring Kommune har vurderet, at der kan meddeles godkendelse af den ansøgte ændring og udvidelse i henhold til de gældende regler². Miljøgodkendelsen er baseret på oplysningerne i ansøgningen samt efterfølgende beregninger og betinget af følgende **vilkår**:

- Gyldighed (*vilkår 1.4.1.*)
- Ophør (*vilkår 1.7.1.*)
- Husdyrholdets sammensætning (*vilkår 3.1.1.*)
- Fodring (*vilkår 3.2.1, 3.2.2 og 3.2.3.*)
- Aftale med biogasanlæg (*vilkår 5.1.1*)
- Anvendelse af gyllevogn med påmonteret pumpe (*vilkår 5.1.2.*)
- Støj (*vilkår 6.3.1.*)
- Sædskifte med et maksimalt udvaskningsindeks (*vilkår 7.4.1.*)

Nogle af vilkårene i denne miljøgodkendelse kræver registreringer på bedriften og dokumentation. En samlet oversigt over krav til egne registreringer og dokumentation er gengivet her:

- Til dokumentation for at vilkår vedr. besætningens produktionsniveauer og vilkår vedr. fordringen er overholdt, skal gødningsregnskabet for seneste planperiode kunne forevises.
- Til dokumentation for, at vilkår vedr. sædskifter er overholdt skal opbevares: gødningsregnskaber og ansøgninger om støtte efter enkeltbetalingsordningen m.v..
- Til dokumentation for at gylle leveres til biogasanlæg, skal der laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelse af gylle.
- Den ovennævnte dokumentation skal have en sådan form, at den tydeligt kan vise, at vilkårene i godkendelsen er overholdt – uanset driftsmæssig sammenhæng med andre produktionsanlæg.

Den nævnte dokumentation skal opbevares i mindst 5 år. Kommunen skal ved tilsyn og kontrol have adgang til al den nævnte dokumentation.

Det skal understreges, at regler i gældende love, bekendtgørelser og kommunale regulativer altid skal overholdes. Også hvis disse er eller senere bliver skrappe end vilkårene i denne miljøgodkendelse.

¹ De angivne DE er opgivet i henhold til Husdyrgødningsbekendtgørelsen nr. 1695 af 19.12.2009 med efterfølgende ændringer.

² Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug – i resten af teksten blot kaldet "husdyrgodkendelsesloven" samt Lov om miljøbeskyttelse jf. lovbekendtgørelse nr. 1757 af 22. december 2006.

1.2. Offentlighed

Ansøgningen blev offentliggjort den 27. maj 2014.

Der indkom ingen bemærkninger til ansøgningen.

Orientering om udkast til miljøgodkendelse blev den 13. juni 2014 udsendt til høring hos naboer og andre beboere indenfor en beregnet konsekvenszone, samt skønnede parter i sagen, ansøger selv og en række organisationer og private personer, der har anmodet herom. Der var frist til afgivelse af bemærkninger på 6 uger.

Der indkom ingen bemærkninger.

1.3. Klagevejledning m.v.

Ansøger selv kan påklage kommunens afgørelse – dvs. denne miljøgodkendelse - indtil 4 uger efter offentliggørelsen. Det samme kan enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagen samt en række foreninger og organisationer m.v.

En klage skal være skriftlig og skal være modtaget i Hjørring Kommune senest den 28. august 2014 inden kontortids ophør. En klage indsendes via e-mail: teamerhverv@hjoerring.dk eller til adressen: Hjørring Kommune, Springvandspladsen 5, 9800 Hjørring. Eventuelle klager vil blive videresendt af Hjørring Kommune til Natur- og Miljøklagenævnet.

Natur- og Miljøklagenævnet opkræver gebyr for behandling af en klage. Nærmere oplysninger om gebyrreglerne kan findes på Natur- og Miljøklagenavnets hjemmeside.

Godkendelsen kan godt udnyttes, selvom der klages over den, med mindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet, og under forudsætning af at andre nødvendige tilladelser er indhentet. Det skal bemærkes, at Natur- og Miljøklagenævnet ved sin behandling kan ændre eller ophæve en godkendelse. Udnyttes en godkendelse, der er klaget over, sker det derfor for egen regning og risiko.

Kommunens afgørelse kan også indbringes for domstolene. En retssag skal være anlagt inden 6 måneder fra den dag, afgørelsen er offentliggjort.

1.4. Gyldighed

Vilkår:

1.4.1. Godkendelsen bortfalder, hvis ikke bygge- og anlægsarbejder er igangsat inden 2 år fra denne afgørelse er meddelt.

Godkendelsen til udvidelse af dyreholdet følger kontinuitetsprincippet jf. § 33 stk. 3 i husdyrbrugsloven regnet fra afslutning af bygge- og anlægsarbejdet.

1.5. Meddelelsespligt

Udskiftning af arealerne omfattet af denne godkendelse skal altid forud anmeldes til kommunen. Dette skal ske senest den 1. august forud for det kommende dyrkningsår³.

Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen. Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede og tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare³.

1.6. Revurdering af miljøgodkendelsen

Virksomhedens miljøgodkendelse skal regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering³. Den første regelmæssige vurdering skal dog foretages, når der er forløbet 8 år.

---

³ jf. Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

1.7. Ophør

Vilkår:

- 1.7.1. Ved ophør af produktionen skal gyllesystemet tømmes for gylle og staldene rengøres. Gylle og fast gødning bringes ud i henhold til aktuelle regler om udspredding. Eventuelle rester af olie og/eller kemikalier bortskaffes i henhold til gældende regulativer herfor.

Hvis husdyrproduktionen ophører, skal ejeren kontakte kommunen, så der kan aftales en forsvarelig nedlukningsplan.

1.8. Miljøgodkendelsens indhold og vurderinger

I de følgende kapitler gives en detaljeret beskrivelse af den ansøgte produktion og kommunens vurderinger af de mulige effekter på det omgivende miljø og naturen.

Hvis kommunen har fastsat vilkår, vil de være beskrevet detaljeret i begyndelsen af det kapitel eller afsnit, de vedrører. Det vil ofte være sådan, at ansøger skal kunne dokumentere overfor kommunen, at et vilkår er opfyldt. Eventuelle krav til dokumentation er samlet og gengivet i vilkårene på side 3.

Gennem Husdyrloven pålægges den enkelte landmand at redegøre for brugen af BAT - bedst tilgængelig teknologi.

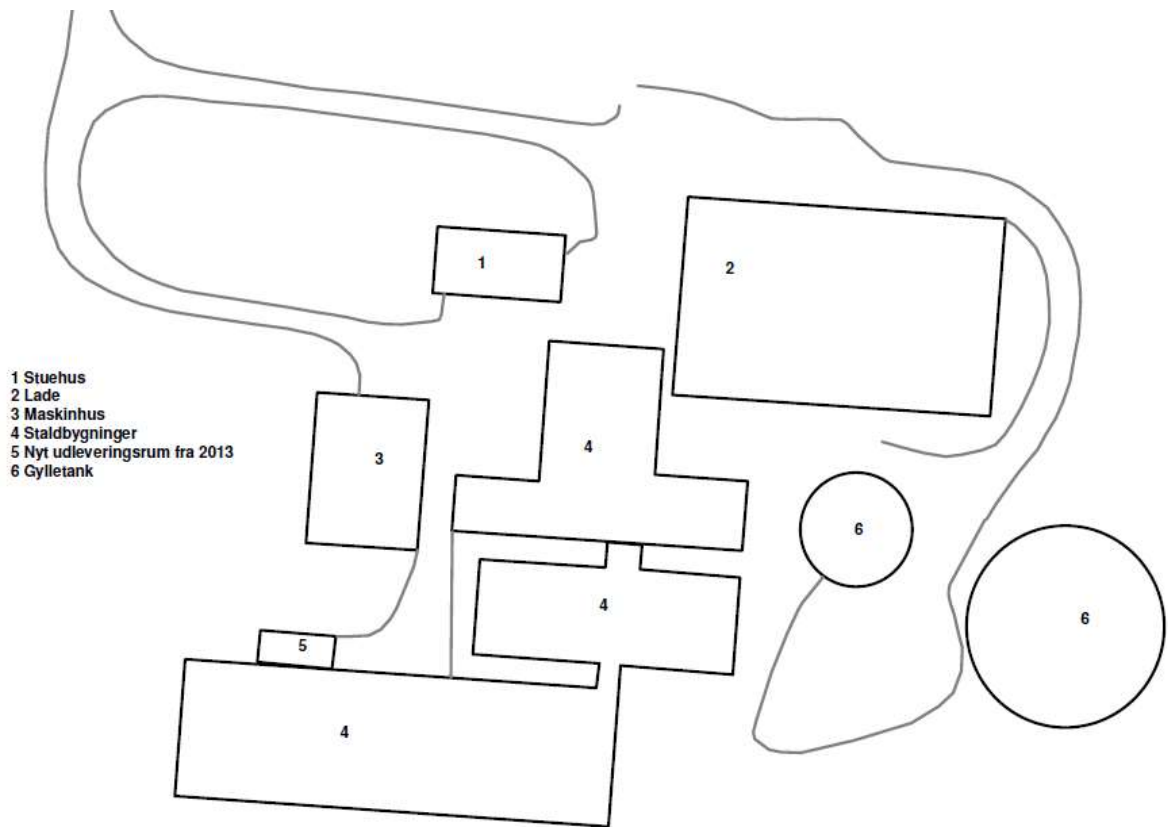
BAT er berørt i flere af de følgende afsnit, og der er evt. formuleret vilkår i relation til EUDirektivets krav herom.

Der skal redegøres for følgende 6 områder: staldindretning, foder, opbevaring/behandling af husdyrgødning, udbringning af husdyrgødning, forbrug af vand og energi, management.

2. HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

2.1. Nye og eksisterende anlæg på ejendommen

Der skal ikke opføres nye bygninger i forbindelse med udvidelsen. Den ansøgte udvidelse finder sted i de eksisterende stalde. Den eksisterende stald til søer renoveres og ombygges, således at den kan anvendes til slagtesvin.

Anlægstegning

3. HUSDYRHOLDET OG PRODUKTIONSFORHOLD

3.1. Husdyrholdet og staldanlæg

Vilkår:

3.1.1. Husdyrholdet skal være sammensat og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten nedenfor:

Dyrehold og staldtype	Vægtgrænser	Antal årsdyr	DE	Antal stipladser
Slagtesvin, Drænet gulv + spalter (33/67) ^a	32-107 kg	1480	41,11	370
Slagtesvin, Delvis spaltegulv, 25 – 49 % fast gulv	32-107 kg	6520	181,11	1500
Smågrise, Toklimastald, delvis spaltegulv	7,2-32 kg	2550	12,80	425
Dyreenheder i alt			235,02	

^a Staldafsnit renoveres

Almindelige sæsonudsving i husdyrproduktionen samt tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres. Tilpasninger, f.eks. som følge af ændrede vægtgrænser indenfor samme dyregruppe, accepteres også, så længe det samlede antal DE ikke overskrides.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Det skal bemærkes, at alle eksisterende staldafsnit indgår i projektet og dermed i den nedenstående vurdering. Kommunen vurderer dermed, at der samlet set, for både de eksisterende og nye staldafsnit, ikke er behov for at stille vilkår om yderligere BAT-tiltag frem til næste revurdering. I vurderingen er indgået hensyn til de eksisterende staldes alder og staldsystemer samt en afvejning af forholdet mellem miljøeffekt og omkostninger.

Som udgangspunkt finder kommunen, at BAT-niveau for ammoniakfordampning skal svare til en beregning foretaget ud fra Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT).

Kommunen har beregnet BAT-niveau for produktionen således:

6520 slagtesvin i eksisterende stalde	6520 x 0,36	2.347,20	kg N/år
1480 slagtesvin i stald der renoveres	1480 x 0,30	444,00	kg N/år
2550 smågrise i eksisterende stald	2550 x 0,043	<u>109,65</u>	<u>kg N/år</u>
Den samlede emission fra anlæg må max være		2.900,85	kg N/år

Ifølge den indsendte ansøgning er der en emission fra produktionen på 2890,41 kg N/år. BAT kravet i forhold til Miljøstyrelsens vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT) er dermed overholdt.

3.2. Fodring

Vilkår

3.2.1. N ab dyr må højst være:

2,72 kg N for slagtesvin

3.2.2. Foderblandinger til slagtesvin skal være tilsat fytase i henhold til normer for næringsstoffer, og der skal anvendes optimerede foderblandinger indenfor hver dyregruppe (fasefodring) for at opnå bedste foderudnyttelse.

3.2.3. Med hensyn til fosfor må foder til smågrisene maksimalt indeholde 5,3 g fosfor pr. FE og foder til slagtesvinene må maksimalt indeholde 4,58 g fosfor pr. FE, og foder til søerne må maksimalt indeholde 4,8 g fosfor pr. FE

Det maksimale N ab dyr for slagtesvin er beregnet efter følgende formel: $((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times \text{FEsv pr. kg tilvækst} \times \text{g råprotein pr FEsv}/6250) - ((\text{afgangsvægt} - \text{indgangsvægt}) \times 0,0296 \text{ kg N pr kg tilvækst})$, hvor afgangsvægt er 107 kg, indgangsvægt er 32 kg, FE pr. kg. tilvækst er 2,84 og gram råprotein pr. FE er 145 g.

De angivne vilkår om maksimalt N ab dyr betyder, at ansøger kan justere på disse parametre, når blot N ab dyr ikke overstiger det maksimalt tilladte. Dette giver ansøger en vis fleksibilitet og sikrer samtidig, at den samlede fordampning af ammoniak fra staldene ikke overstiger det niveau, der er grundlaget for denne miljøgodkendelse.

Dokumentation for beregningen af N ab dyr pr dyr følger reglerne for type 2 korrektion i gødningsregnskabet.

Vilkår vedrørende indhold af fosfor i foderet til smågrise og slagtesvin er stillet af hensyn til fosfortilførslen til udspretningsarealerne, se under afsnit 5.1 "Gødningstyper og mængder".

I ansøgningen er råprotein og fosfor indholdet til slagtesvin opgivet til at være henholdsvis 145 g råprotein/FE og 4,58 g fosfor/FE. Disse værdier indgår som forudsætning for beregningen den tilladte udvaskning af kvælstof til miljøet / det tilladte overskud af fosfor på bedriften.

Der anvendes hjemmeblandet; tørfoder på ejendommen.

Der anvendes fasefodring til slagtesvinene, således at der anvendes 2 forskellige foderblandinger i perioden fra indsætning til slagting. Ved fasefodring er det muligt at fodre slagtesvinene efter deres næringsstofbehov i de forskellige vægtklasser. Derved reduceres udskillelsen af kvælstof og fosfor.

Foderblandingerne tilsættes syntetiske aminosyrer. Ved at reducere proteinindholdet i foder samtidig med tilsætning af frie essentielle aminosyrer undgås at overfodre med ikke-essentielle aminosyrer. Det giver en bedre proteinudnyttelse og mindre overskydende protein, hvorved kvælstofudskillelsen mindskes. Ved at reducere protein i foder opnås desuden, at grisene mindsker vandoptagelsen, således at de udskiller mindre urin, hvilket giver en mindsket mængde gylle.

De anvendte foderblandinger tilsættes enzymet fytase, hvorved fordøjeligheden af foderet naturlige indhold af fosfor øges og udskillelsen af fosfor med gødningen reduceres.

For at leve op til BAT kravene til ammoniaktab, er der lavet følgende foderkorrektioner:

For slagtesvinene anvendes foder med max 145 g råprotein pr FE og 2,84 DE pr kilo tilvækst. Der er ikke foderoptimeret ved smågrisene.

Med henblik på at reducere dyrenes N-udskillelse er det ifølge BREF-dokumentet (2003) BAT at tilpasse foderet til dyrenes behov i de forskellige produktionsfaser (fasefodring), at optimere foderet på baggrund af fordøjelige/disponible næringsstoffer samt at tilsætte foderet aminosyrer. Derudover nævnes det, at visse fodertilsætninger, herunder enzymer, kan forøge fodereffektiviteten. Tilsvarende er det med henblik på at reducere dyrenes fosforudskillelse BAT at anvende fasefodring med højtfordøjelige uorganiske foderfosfater og/eller fytase.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers valg af fodringsteknik med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT.

4. ØVRIGE PRODUKTIONSFORHOLD

4.1. Øvrige produktionsforhold

Vilkår:

4.1.1. Kommunens forskrift for opbevaring af olie og kemikalier skal følges.

I forbindelse med ansøgningen er indsendt en række oplysninger om de øvrige produktionsforhold på ejendommen, herunder oplysninger om ventilationsforhold, spildevandsforhold, forbrug af råvarer, energi og vand, transport til og fra ejendommen, affaldshåndtering samt støjkluder på ejendommen. Den samlede redegørelse ses i bilag 1.

Der er i ansøgningen redegjort for hvordan det ansøgte med hensyn til ventilationsforhold og forbrug af energi og vand lever op til kravet om BAT. Kommunen vurderer på baggrund af det oplyste, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår, og at det ansøgte på de to områder lever op til kravet om BAT.

4.2. Driftsforstyrrelser eller uheld

Der er udarbejdet en beredskabsplan for bedriften, der beskriver hvordan medarbejdere og ejer skal handle i tilfælde af brand, overløb af gylle, kemikalie- og oliespild samt strømsvigt m.v. Beredskabsplanen var vedhæftet ansøgningen.

I Bilag 3 ses kort over ejendommen med placering af pulverslukkere, nærmeste telefon, brandhaner mm.

Kommunen har vurderet beredskabsplanen og finder, at det ikke er nødvendigt at stille yderligere vilkår.

5. GØDNINGSPRODUKTION OG –HÅNDBTERING

5.1. Gødningstyper og mængder

Vilkår:

- 5.1.1. Der skal laves skriftlig aftale med biogasanlæg om årlig modtagelsen af gylle svarende til 48,10 DE. Aftalen skal kunne fremvises, hvis Kommunen forlanger det.
- 5.1.2. Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der sker påfyldning af gyllevogn, anlægges en læsseplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal etableres i henhold til Landbrugets Byggeblad for "læsseplads for gyllevogne", nr. 103.11-2. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således, at også et større spild kan opsamles. Pladsen skal være etableret senest ½ år efter godkendelsesdato.

Den producerede husdyrgødning på ejendommen er alene svinegylle. Der produceres i alt på ejendommen 4.500 tons pr. år svarende til 235,02 DE.

Nedenfor ses en oversigt over den samlede produktion og afsætning af DE på ejendommen.

I de følgende afsnit redegøres nærmere for de enkelte gødningstyper og deres håndtering.

Gødningstype	DE
Svinegylle produceret på ejendommen	235,02
Svinegylle afsat til gylleaftale	- 77,60
Svinegylle afsat til biogasanlæg	- 48,10
I alt (til udspreddning på ejede og forpagtede arealer)	109,32

I følge den indsendte kapacitetserklæring er den årlige produktion af flydende gødning er 4.500 m³. Denne mængde inkluderer rengøringsvand og drikkevandsspild fra staldene samt direkte nedbør til beholderne.

Ifølge ansøgningsmaterialet er der en samlet opbevaringskapacitet for ejendommen på 3.795 m³, hvilket svarer til 10,2 måneders opbevaring. Der findes 2 gyllebeholdere på ejendommen.

Opbevaringsanlæg	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning
Spæncom gyllebeholder	1987	600	Flydelag
Perstrup gyllebeholder	1994	2.545	Flydelag
Gyllekanaler		650	
I alt		3.795	

Gyllebeholderenes placering fremkort af oversigtstegningen i afsnit 4.1.

Gyllen opbevares i ejendommens to gylletanke på hhv. 600 og 2.545 der er desuden plads til 650 m³ gylle under spalterne. Der er vedlagt kapacitetserklæring til ansøgningen. På de to eksisterende gylletanke etableres naturligt flydelag eller flydelag med snittet halm eller tilsvarende og der føres logbog. Alle tanke opfylder Husdyrgødningsbekendtgørelsens skærpede krav (pr. 15.08.2008) til pumper etc. Der udføres 10års-beholderkontrol af godkendt firma. Tankene tømmes normalt 1 gang årligt med henblik på inspektion.

Der foretages ikke behandling (separation, beluftning, biologisk behandling, forsurening, kompostering eller lign.) af husdyrgødningen på anlægget. Der er tilstrækkeligt landbrugsareal til rådighed i lokalområdet og samtidig er der tale om en relativ lille udvidelse, der ikke økonomisk kan bære investering i separationsanlæg.

Jf. BREF er det BAT at opbevare gylle i en stabil beholder, der kan modstå mekaniske, termiske og kemiske påvirkninger. Beholderens bund og vægge skal være tætte og korrosionsbeskyttede. Beholderens skal tømmes jævnligt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse – normalt 1 gang årligt. Der omrøres kun i gyllen umiddelbart før tømning af beholderen. Det er endvidere BAT at overdække beholderen med fast låg eller med et naturligt flydelag eller et flydelag, der etableres med snittet halm eller tilsvarende.

Jf. BREF kan det være BAT at behandle husdyrgødning på bedriften med visse betingelser. Disse betingelser vedrører landbrugsareal til rådighed, overskud af eller efterspørgsel på lokale næringsstoffer, teknisk assistance, marketingsmuligheder for grøn energi samt lokale regler. Er der f.eks. et overskud af næringsstoffer i området og manglede arealer til at udbringe husdyrgødningen så kan det BAT at foretage separation af husdyrgødningen.

Indhold af fosfor i husdyrgødningen

Ved udbringning af husdyrgødning svarende til harmonikravet for kvælstof vil fosfortilførslen til udbringningsarealerne for flere husdyrtyper overstige afgrødernes behov. Ved en fortsat op-hobning af fosfor i landbrugsjorden er der risiko for, at fosforbidraget fra landbrugsjorden til vandmiljøet kan øges. Miljøstyrelsen har i en vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) fastlagt emissionsgrænseværdier for fosfor:

Fosforindholdet i den mængde husdyrgødning der produceres på anlægget må maksimalt være 18,5 kg P/DE ab lager. Dette svarer til 39 kg fosfor pr. ha for smågrise og 26 kg fosfor pr. ha for slagtesvin ved udbringning af husdyrgødning fra 1,4 DE (svin).

I forhold til den aktuelle ansøgning er BAT niveauet udregnet til:

Smågrise	12,80	DE	27,8	Kg P/DE	355,84	Kg P
Slagtesvin	222,22	DE	20,5	Kg P/DE	4.555,51	Kg P
I alt					<u>4.911,35</u>	<u>Kg P</u>

Ifølge ansøgningen produceres der i alt 4.896,16 kg P og kravet er således overholdt.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

Sammenholdes ansøgers foranstaltninger vedr. opbevaring og behandling af husdyrgødning med BREF-dokumentet, vurderer kommunen, at det ansøgte projekt lever op til BAT. I forhold til indhold af fosfor i husdyrgødningen vurderes ligeledes, at projektet lever op krav om BAT.

6. GENER FRA HUSDYRBRUGETS ANLÆG

6.1. Lugt

Miljøstyrelsens ansøgningssystem har beregnet hvilke afstande, der mindst skal være fra stal-dene til forskellige beboelsestyper, se tabellen nedenfor. Her ses også de målte afstande til den nærmeste beboelse indenfor hver type.

Områdetype	Lovens krav: minimum afstand (m) - Geneafstanden	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Aktuelle afstande (m)
Byzone / Sommerhusområde	475,31		1748
Samlet bebyggelse	347,66		1731
Enkelt bolig		185,21	185,21

Lugtgenafstandene er beregnet for fuld besætning. Alle eksisterende og nye stalde indgår i beregningen.

Afstanden til nærmeste nabo

Som det ses af tabellen ovenfor, overholder den ansøgte produktion lovens minimumkrav til lugtgenafstande til de forskellige typer af beboelser i området.

Da gylleopbevaring primært foregår i ejendommens gylletanke, forventer kommunen kun lugtbi- drag fra ejendommens gylletanke ved omrøring og udkørsel samt ved transport af gylle til opbe- varing på anden ejendom.

Kommunen forventer ikke væsentlige lugtgener fra produktionens foderanlæg. Der vil være en emission af lugt fra staldventilationen. Lugtgenerne fra staldventilationen kan begrænses ved hyppig og grundig rengøring af staldafsnittene og udstyr.

Lugt fra stalde vil dog altid i en vis udstrækning afhænge af landmandens indsats vedr. rengø- ring og staldhygiejne.

6.2. Fluer og skadedyr

Skadedyr bekæmpes generelt i henhold til Statens Skadedyrsbekæmpelse samt kommunens anvisninger. Der er fast aftale med rottebekæmpelsesfirma (no-mus), der aflægger farmen be- søg 4 gange årligt. Evt. flueproblemer i staldafsnittene bekæmpes med gyllefluer.

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra fluer og gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.). Det vurderes, at ejendommens tiltag til forebyggelse og bekæmpelse af fluer og skadedyr vil være tilfredsstillende.

6.3. Støj, støv og lysgener fra anlægget og maskiner

6.3.1. Den eksterne støjbelastning fra landbrugsdriften på ejendommens bygningsparcel, her- under fra stalden og gyllebeholderen, må i intet punkt - målt på nærmeste nabobeboelse med tilhørende arealer i tilknytning til boligen - overstige nedenstående værdier. De an- givne værdier for støjbelastningen er de ækvivalente, korrigerede lyd niveauer i dB(A).

Dag	Kl.	Reference	dB(A)
Mandag-Fredag	07-18	8 timer	55
Lørdag	07-14	8 timer	55
Lørdag	14-18	8 timer	45
Søn- og helligdage	07-18	8 timer	45
Alle dage	18-22	1 timer	45
Alle dage	22-07	0,5 timer	40
Spidsværldi	22-07	-	55

Støjkilder på ejendommen er ventilationsanlæg, højtryksrenser, foderanlæg, gyllepumper, den daglige brug af traktorer samt transporter til og fra ejendommen.

Der må påregnes støj, når dyrene flyttes mellem staldafsnittene og ved transport af grise til og fra ejendommen.

Stationære støjkilder er placeret inde i bygningerne. Foderanlæg og ventilationsanlæg har kontinuerlig drift alle døgnets timer.

Brugen af traktorer i det daglige vil normalt begrænse sig til dagtimerne, dog må der påregnes sæsonbestemt markarbejde ud over dette. Transporter på ejendommen samt til og fra ejendommen vil i nogen grad være sæsonbestemt i forbindelse med forårsarbejdet samt efterårets høstarbejde i marken. Gyllepumper kører ca. 1 gang om ugen.

Der henvises til Bilag 1 for yderligere oplysninger vedr. støjkilder.

De væsentligste støvkilder på ejendommen er håndtering af halm til strøelse samt håndtering af foder. Det vurderes, at disse støvkilder ikke vil give støvgener for nærmeste naboer.

Der er sensorer på hovedparten af den udendørs belysning, hvilket reducerer el-forbruget til lys. Der anvendes lavenergi-belysning. Der er dagslysstyring på udendørs belysning. Der er ikke lys i staldene om natten. I staldafsnittene slukkes lysene manuelt ved arbejdstids ophør.

Det er kommunens vurdering, at eventuelle støj- og støvgener samt belysningen på ejendommen ikke vil medføre væsentlige gener for naboer eller for trafikanter.

6.4. Transport

I miljøgodkendelsen skal der indgå en vurdering af, om til- og frakørsel til virksomheden vil kunne ske uden væsentlig miljømæssige gener for de omboende. Færdsel på offentlig vej reguleres derimod af færdselsloven og håndhæves af politiet. Forhold vedrørende private fællesveje administreres af kommunen som vejmyndighed efter privatvejsloven.

Den interne transport på ejendommen er indrettet, så den giver minimum gene for naboer. Arealerne ligger tæt på ejendommen og der er begrænset transport af mindre offentlige veje. Med hensyn til antallet af transporter henvises til bilag 1. Gylletransporter og transporter med markafgrøder er sæsonbetonet, medens øvrig transporter med dyr og foder er jævnt fordelt over hele året.

Kommunen vurderer, at omfanget af kørsel til og fra ejendommen ikke vil antage et omfang, der vil være til væsentlig gene for beboerne i området.

7. BEDRIFTENS PÅVIRKNINGER AF NATUR OG MILJØ

7.1. Ammoniakfordampning og naturområder

Beregninger af bedriftens fordampning af ammoniak er foretaget automatisk i Miljøstyrelsens ansøgningssystem. Beregningerne bygger på det ansøgte projekt og de vilkår, der fremgår af de foregående afsnit.

Ifølge husdyrmiljøloven er det et krav, at der skal ske en reduktion af ammoniakfordampningen på 30% for de stalde, hvor indretningen ændres og for nye stalde – i forhold til et fastlagt reference-staldsystem. Beregningerne viser, at dette krav er opfyldt.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak, skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I de senere år, er husdyrproduktionen ændret flere gange ved anmeldelser efter husdyrlovens § 19. Vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før ændringerne⁴.

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 1.685 kg N/år i hidtidig drift og 2.890 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 1.205 kg N/år.

I nærheden af husdyrbruget er der ingen Natura 2000 områder (kategori 1-natur), men overdrev omfattet af § 7 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (kategori 2-natur) og flere mindre overdrev og moser beskyttede efter § 3 i naturbeskyttelsesloven (kategori 3-natur).

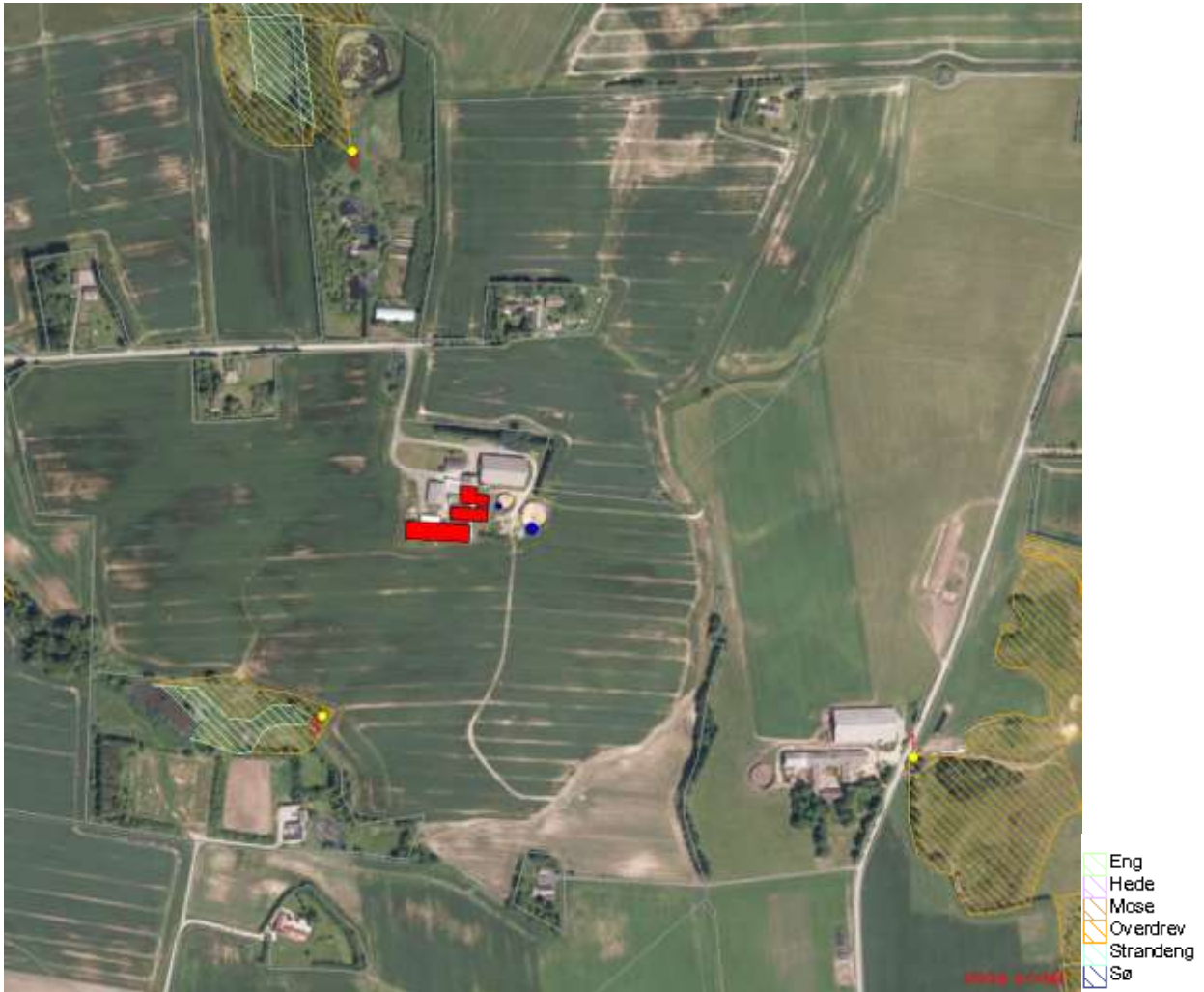
Den forøgede belastning af ammoniak fra stald og lager i 3 udvalgte naturpunkter (Fig. 1) er beregnet til 0,1 – 0,5 kg N/ha per år. Den samlede belastning af ammoniak fra stald og lager i nærmeste § 7 områder er beregnet til 0,3 – 0,6 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer, at udvidelsen:

- vil have en neutral effekt på naturen i Natura 2000 områder (kategori 1-natur)
- ikke vil påvirke naturarealer beskyttet efter husdyrgodkendelseslovens § 7 (kategori 2-natur) eller heder, moser, overdrev og skove (kategori 3-natur)
- vil have en neutral effekt på yngle-/rasteområder for arter beskyttede efter EF-habitatsdirektivet bilag IV
- vil have en neutral effekt på beskyttet natur, som støder op til ejendommens udbringingsarealer

Kommunen vurderer samlet, at den projekterede udvidelse kan gennemføres uden negative konsekvenser for den omgivende natur.

⁴ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til beskyttet natur, herunder naturpunkt 1-3 (gul stjerne).

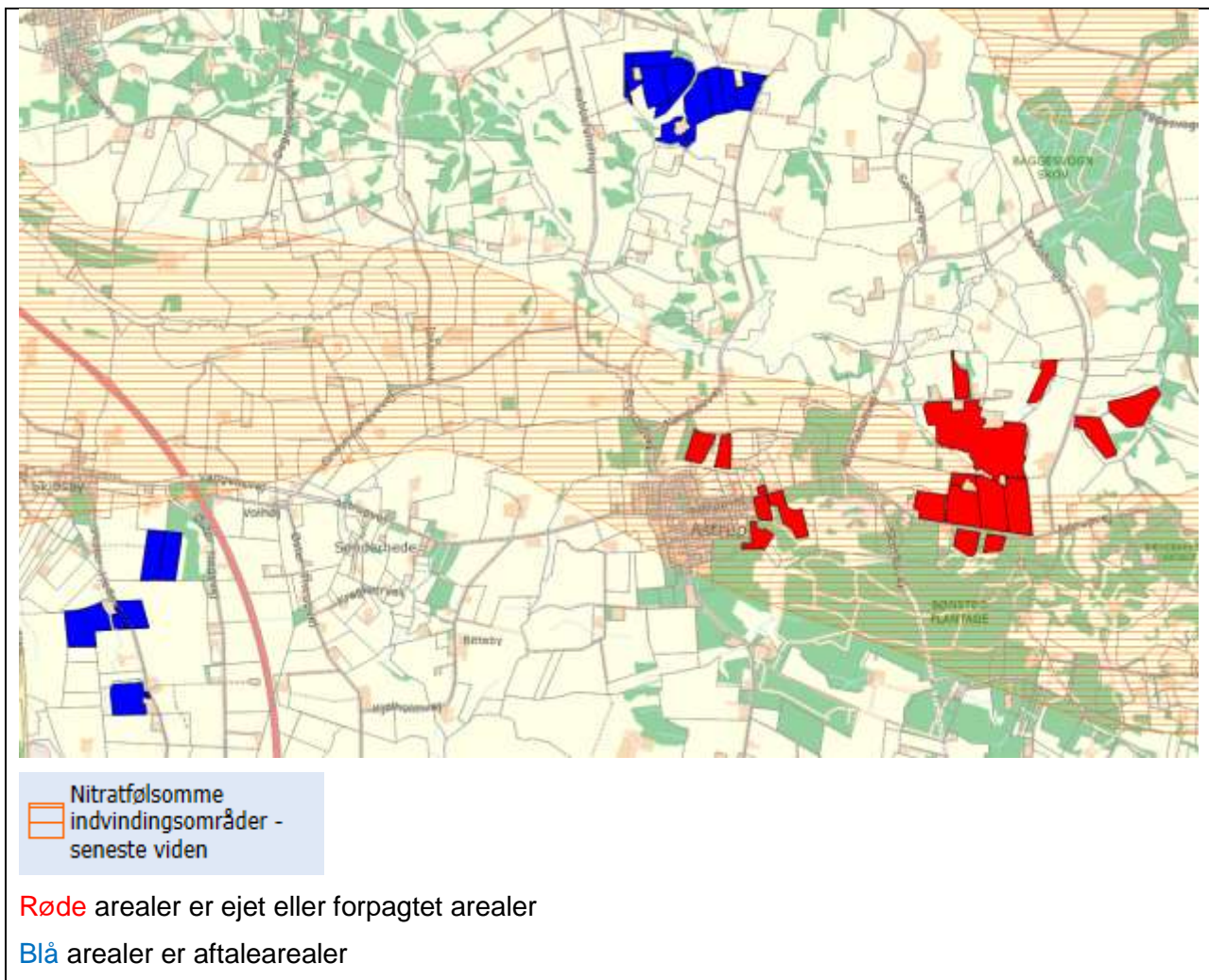
Kommunens detaljerede vurdering af naturforholdene ses i Bilag 4.

7.2. Udbringningsarealer

Til bedriften hører 78,16 ha ejede/forpagtede udbringningsarealer. Arealerne er ifølge ansøger fratrukket eventuelle randzoner. De ejede/forpagtede arealerne modtager gylle med 1,4 DE/ha.

Der indgår samtidig 55,80 ha udspretningsarealer, der er aftalearealer med tredjemand. Ifølge husdyrlovens § 16 stk. 2 kan aftalearealer ikke indgå i en miljøgodkendelse, hvis det vurderes, at afsætning af husdyrgødning på disse vil kunne påvirke miljøet væsentligt. Der kan nemlig ikke stilles de nødvendige vilkår til driften af arealerne i miljøgodkendelsen, fordi arealerne ejes af en anden person. Sådanne arealer skal i stedet have en særskilt §16-godkendelse, som ejeren af arealet skal anmode om.

Kommunen har vurderet, aftalearealerne separat. Kommunens vurdering er, at aftalearealernes påvirkning på omgivelserne, herunder udvaskningen til Skagerrak (se vurderingen i afsnit 7.3 Fjord og Hav) ikke vil påvirke miljøet væsentligt. Der er således ikke behov for at stille vilkår til driften af aftalearealerne, og kommunen har vurderet, at de kan indgå i miljøgodkendelse uden at der udarbejdes en særskilt § 16 areal-godkendelse jf. husdyrloven.

De mulige konsekvenser for de berørte følsomme områder er nærmere beskrevet og vurderet i de følgende afsnit.

Al gyllen udbringes efter reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen og i henhold til Plantedirektoratets normer for tilførsel af næringsstoffer til afgrøderne. Gyllen udbringes med slæbeslanger samt ved nedfældning i sort jord og græs. Der udarbejdes mark- og gødningsplan og der tages analyser af gyllen. Der udbringes ikke husdyrgødning på vandmættede, snedækkede, frosne eller oversvømmede arealer.

Jf. BREF er det med henblik på at reducere tabet af næringsstoffer til omgivelserne BAT at afbalancere tilførselen af gødning med afgrødens behov for næringsstoffer. Det er endvidere BAT at reducere risikoen for forurening af omgivelserne ved ikke at tilføre gødning til vandmættede, oversvømmede, frosne eller snedækkede arealer. Endvidere at undlade at tilføre gødning til arealer der skrånede, støder direkte op til vandløb samt at udbringe gødning så tæt som muligt på tidspunktet for afgrødens optagelse af næringsstoffer. Det er endvidere BAT at tilrettelægge udbringningen af husdyrgødningen, således at risikoen for lugtgener for omgivelserne minimeres.

For så vidt angår BAT i relation til udbringning af husdyrgødning på arealerne er det Miljøstyrelsens opfattelse, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgødningsbekendtgørelsen, er BAT.

Kommunens vurdering af BAT i forhold til udbringning af husdyrgødning

Miljøstyrelsen skriver i vejledning om emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) om ammoniakfordampning fra udbringning af husdyrgødning.

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere pH-værdi (svovlsyrebehandling).

Hjørring Kommune er enige med Miljøstyrelsen som i vejledningen konkluderer, at gældende lovregulering, herunder allerede gennemførte ændringer af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, vedrørende udbringning af husdyrgødning er BAT for så vidt angår ammoniakfordampningen i marken.

Kommunen finder derfor at det ansøgte lever op til krav om BAT.

7.3. Fjord og hav

I udpegningsgrundlagene for de 2 sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren som Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har foretaget en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning. Den nærmere vurdering ses i Bilag 5. Konklusionen er, at hverken påvirkningen fra det ansøgte projekt i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter vil medføre skadevirkning på det marine miljø i Skagerrak som følge af udledning af kvælstof og fosfor.

7.4. Grundvand

Vilkår:

7.4.1. På arealer beliggende i grundvandsområde må der ikke anvendes et svinesædskifte, der har et højere udvaskningsindeks end 98, jf. Bilag 6

Ca. 41 ha af udbringningsarealerne er beliggende i nitratfølsomt indvindingsområde. Der er udarbejdet indsatsplan for området.

Miljøstyrelsens vejledning fastlægger, at "hvis indsatsplanen fastlægger et krav til nitratudvaskning, der er mere skærpet end kravene til nitratudvaskning som følge af planteavl, kan kravet i en tilladelse eller en godkendelse til husdyrbrug i området skærpes til et krav om en maksimal udvaskning, der svarer til den, der fremkommer ved dyrkning af jorden uden husdyrgødning (den såkaldte planteavlsregel").

Indsatsplanen fastlægger dog ikke et konkret krav til udvaskningen af nitrat. Husdyrgodkendelsesloven stiller krav om, at udvaskningen fra udbringningsarealer i sådanne områder ikke må øges fra nudrift til ansøgt produktion, hvis den i efter-situationen er over 50 mg nitrat/liter.

Beregningerne i Miljøstyrelsens ansøgningssystem viser, at udvaskningen af nitrat fra rodzonen er på 76 mg nitrat pr. liter i eftersituationen. Der sker ikke nogen merudvaskning fra nudrift til ansøgt produktion, og lovens krav er dermed opfyldt.

8. EGENKONTROL, MANAGEMENT SAMT ALTERNATIVE LØSNINGER

8.1. Management og egenkontrol

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for management og egenkontrol. Ansøgers egen redegørelse er gengivet i *kursiv*.

- Der udarbejdes mark- og gødningsplan i henhold til lovkrav, således at tildelingen af næringsstoffer til afgrøderne optimeres
- Kvælstoftilførslen korrigeres årligt i forbindelse med kvælstofprognosen, der offentliggøres omkring 1. april (N-prognosen afhænger af klimaet de enkelte år).
- Besætningen gennemgås sammen med dyrlæge hver 4. uge, hvor besætningens behandlingsbehov konstateres.
- Fodersammensætning og fodringsstrategi evalueres og tilpasses løbende, således at nyeste viden anvendes.
- Der føres sprøjtejournal, medicinjournal og logbog for gylletanke.
- Gylletanke bliver kontrolleret hvert 10. år af autoriseret kontrollant.
- Der er lavet beredskabsplan således at evt. uheld kan stoppes og konsekvensen for det omgivende miljø begrænses mest muligt (se bilag 4).
- Der leveres grise til Danish Crown og produktionen er dermed omfattet af kvalitetsprogrammet Code of Practice.
- Staldafsnittene er tilkoblet alarmanlæg.

Kommunens vurdering i forhold til BAT

I henhold til BREF (2003) er det BAT at uddanne bedriftens personale, at registrere energi- og ressourceforbrug samt forbrug og anvendelse af handels- og husdyrgødning. Endvidere at have procedurer for at sikre ren- og vedligeholdelse af bygninger og inventar, at planlægge gødning af markerne korrekt samt at have nødfremgangsmåde ved evt. uheld.

Det vurderes at ansøgning i forhold til management og egenkontrol lever op til kravet om BAT

8.2. Alternative løsninger

Nedenfor ses ansøgers redegørelse for alternativer og 0-alternativer i forhold til det ansøgte. Ansøgers redegørelse er gengivet i *kursiv*.

Alternativet til det ansøgte projekt vil være etablering af en svineproduktion på en anden ejendom. Med udvidelsen af de opnås en harmonisk bedrift med begrænset transport af levende dyr. Samtidig er ejendommen placeret optimalt i forhold til natur og naboer og vil derfor medføre en meget begrænset påvirkning af omgivelserne. Ansøger har i opstartsfasen fået undersøgt den valgte placering i forhold til omkringliggende naturområder. Vurderingen var, at placeringen kunne tillades i forhold til ammoniakafsætning på omkringliggende natur. Det er derfor ansøgers konklusion, at den valgte placering er optimal.

0-alternativet vil medføre en utidssvarende produktion, hvor staldene ikke udnyttes. 0-alternativet er således ikke økonomisk optimalt. Med udvidelsen lever produktionen op til de skærpede krav til BAT og 30% ammoniakreduktion. Der investeres således i ny teknologi til at reducere belastningen fra farmen. Disse miljøforbedringer vil udeblive hvis ikke udvidelsen gennemføres.

9. BILAG

Bilag 1. Miljøteknisk redegørelse (fra ansøger)

Bilag 3 – Energi- og ressourceforbrug	Ansøgningsnr. 58267	Dato 15.10.2013
Oplysninger om ejendommen Sparrevognvej 78		

A. Spildevand				
Spildevandstype	Årlig mængde, ca. m ³		Opsamling / bortskaffelse	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Sanitært spildevand (drift)	70	70		
Vaskeplads	-	-	-	
Tagvand fra stalde	2800 m ³	2800 m ³	Markdræn	
Bemærkninger:				

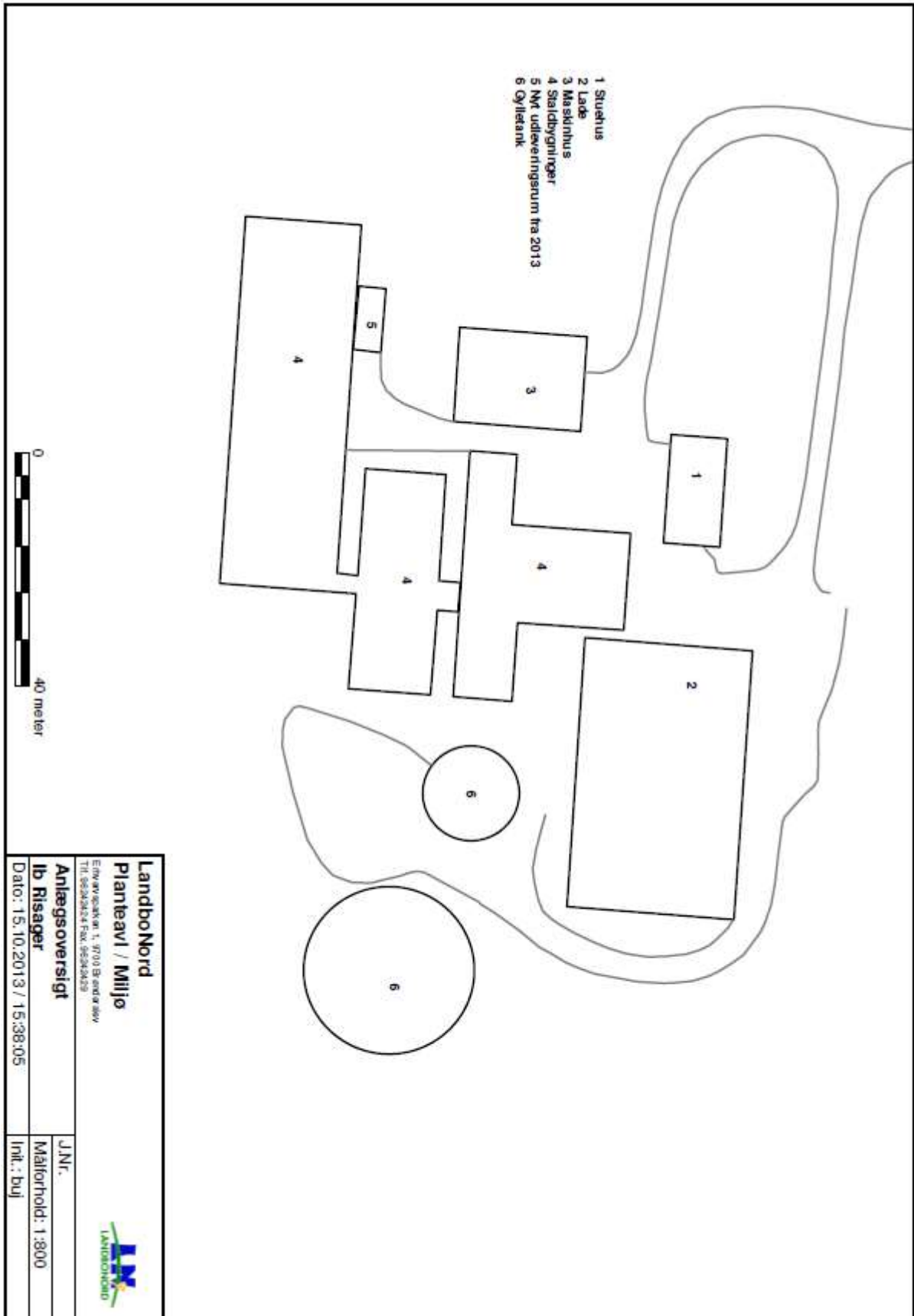
B. Forbrug af råvarer, energi og vand			
Ressource	Nudrift	Ansøgt	Opbevaring (tanktype, bygning, indretning)
Dieselolie til traktorer m.v.	4000 L	4000L	1.200l tank
Smøreolie	80 L	80 L	Maskinhus
Halm til halmfyr	400	400	Lade
Kunstgødning	17 t	17 t	Maskinhus
Hjemmeblandet foder	760	1.300	Fodersiloer
Pesticider	200 L	200 L	kemirum
Kemikalier	150 L	150 L	Kemirum
Elforbrug til lys, opvarmning m.v.	40.000 kwh	40.000 kwh	-
Drikkevand og vaskevand (drift)	9.500 m ³	9.600 m ³	-
Bemærkninger:			

C. Transport til og fra ejendommen						
	Antal/mængde pr. år		Kapacitet pr. transport		Antal transporter pr. år	
	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt	Nudrift	Ansøgt
Køb af pattegrise	0	2550	-	450	-	6
Køb af smågrise	5517	5450	200	200	28	28
Døde dyr	180	160	-	-	52	52
Eget korn o.lign.	430 t	430 t	20	20	22	22
Gylle	3152	4500	18	18	175	250
Halm fra mark	400	400	20	20	20	20
Dieselolie	4000 L	4000 L	2500	2500	2	2
Bemærkninger:						

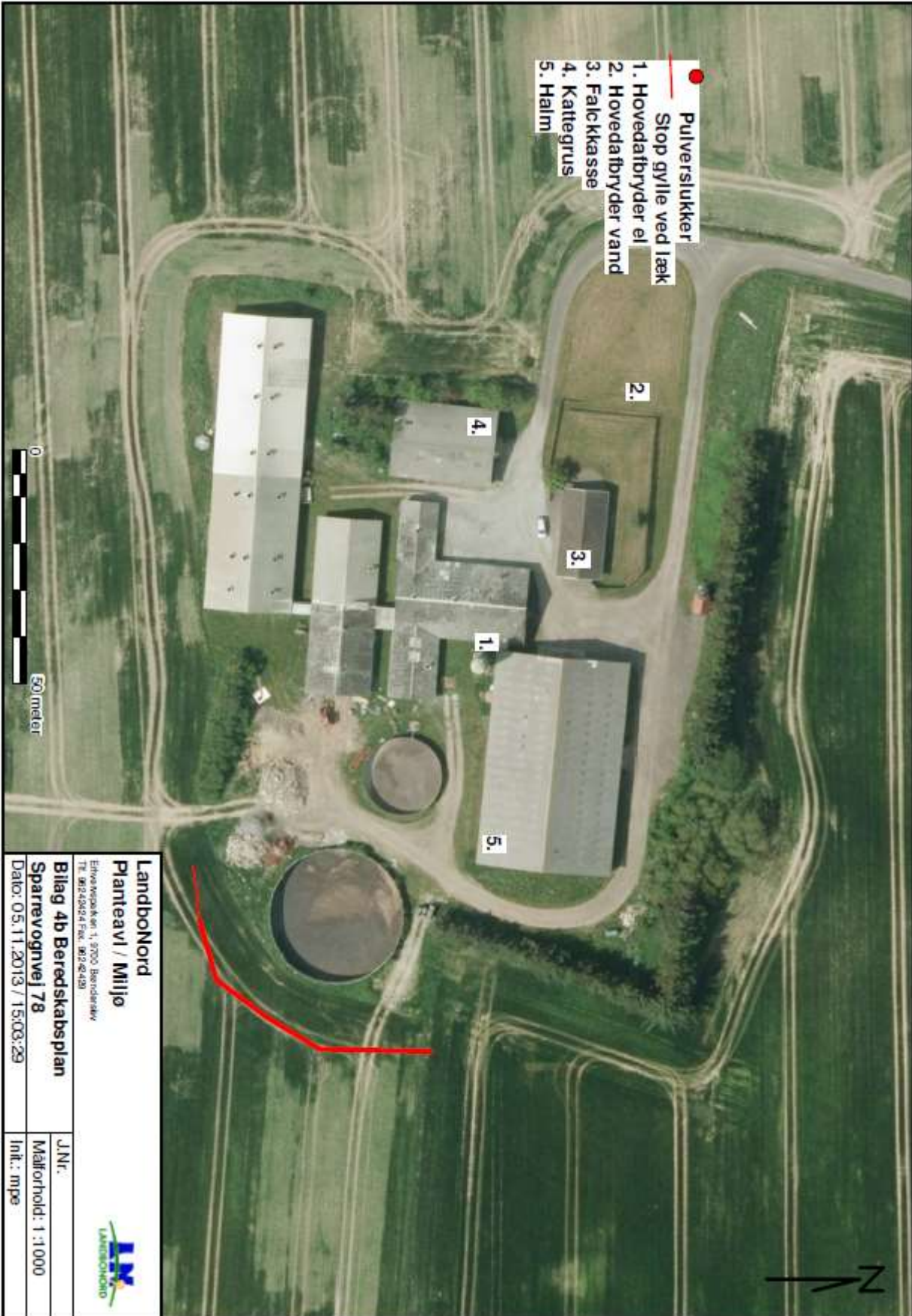
D. Affald		
	Opbevaring	Bortskaffelse
Dagrenovation	Container	Kommunal ordning
Døde dyr	CAP	DAKA
Landbrugsplast	Container	Kommunal ordning
Papir/nylonsække	Container	Kommunal ordning
Klinisk risikoaffald	Dyrlæge	Kommunal ordning
Rester af sprøjtemidler	Ingen	Kommunal ordning
Spildolie	Maskinhus	Kommunal ordning
Oliefiltre	Maskinhus	Kommunal ordning
Akkumulatorer	-	Kommunal ordning
Dæk	-	Kommunal ordning
Jern/metal	-	Produkthandler
Spraydåser	Maskinhus	Kommunal ordning
Lysstofrør	Maskinhus	Kommunal ordning
Elektronisk affald	-	Kommunal ordning
Bemærkninger:		

E. Støjklider			
Type	Driftsperiode	Tiltag til begrænsning af støj	Placering
Ventilation	kontinuert	Rengøring og justering af anlægget	stald
Foderanlæg	dagligt	Optimal indstilling	
Gyllepumper	1 gang om ugen		
Dgl. Brug af traktor	Dagtimer	-	
Flytning af grise mellem staldafsnit	Dagtimer		
Transport af levende dyr		Udleveringsrum ligger mellem bygninger.	
Bemærkninger:			

Bilag 2. Anlægstegning med nr. på bygningsafsnit og lagre

Bilag 3. Oversigtskort fra beredskabsplanen

LandboNord Planteavl / Miljø Ethovveparken 1, 9700 Berendstrup Tlf. 98242424 Fax. 98242429			
Bilag 4b Beredskabsplan Sparrevognvej 78		U.Nr.: Målførhold: 1 : 1000	
Dato: 05.11.2013 / 15:03:29		Init.: mpe	

Bilag 4. Detaljeret vurdering af påvirkninger af naturområder

Hjørring Kommune har vurderet, om der i forbindelse med udvidelsen er behov for beskyttelse af naturen med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart over for næringsstofpåvirkning⁵. Kommunen har konkret vurderet, om der er naturområder, der efter Kommunens vurdering ikke beskyttes tilstrækkeligt af beskyttelsesniveauerne i Husdyrgodkendelsesloven⁶. Endvidere har Kommunen vurderet om det ansøgte projekt i sig selv eller tilsammen med andre planer og projekter kan påvirke Natura 2000-områder og/eller yngle- eller rasteområder for habitatdirektivets bilag IV-arter væsentligt⁷. Herved har Kommunen sikret sig, at husdyrbruget kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, der er uforenelige med hensynet til omgivelserne⁸.

Kommunens vurdering af udvidelsens påvirkning af naturen, herunder beregninger af ammoniakafsætning, omfatter hele husdyrbruget, dvs. både eksisterende og nye anlæg. Kommunens vurdering af påvirkningen med ammoniak, skal tage udgangspunkt i driften fra før husdyrbruget udvidede første gang efter 1. januar 2007. I de senere år, er husdyrproduktionen ændret flere gange ved anmeldelser efter husdyrlovens § 19. Vurderingen af påvirkningen med ammoniak tager således udgangspunkt i nudriften fra før ændringerne⁹.

Beskyttet natur efter naturbeskyttelsesloven, husdyrgodkendelsesloven og habitatdirektivet

Naturbeskyttelseslovens § 3 beskytter overdrev, heder, moser, enge, strandenge, strandsumpe, søer og vandløb mod ændringer i tilstanden. Beskyttelsen gælder for alle de beskyttede naturtyper bortset fra søer og vandløb, hvis de har en minimumsstørrelse på 2.500 m² i sammenhængende areal. Beskyttelsen gælder for søer på 100 m² eller derover. De beskyttede vandløb er udpeget af de tidligere amtsråd og godkendt af miljøministeren.

Arealer, der er mindre end 2.500 m², er omfattet af beskyttelsen, hvis de indgår en mosaik af naturtyper med et samlet areal på 2.500 m² og for moser også hvis de ligger i tilknytning til søer eller vandløb.

Husdyrgodkendelseslovens § 7 fastsætter en beskyttelse af en række konkrete ammoniakfølsomme naturtyper. Inden for de internationalt beskyttede Natura 2000-områder (kategori 1-natur) kan der således maksimalt tillades en total ammoniakbelastning på 0,2 – 0,7 kg N/ha/år, afhængig af antallet og størrelsen af øvrige husdyrbrug i nærområdet. Samme lov fastsætter også beskyttelsen mod ammoniak på udvalgte naturtyper uden for de internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om højmoser, lobeliesøer, heder over 10 ha samt overdrev over 2,5 ha (kategori 2-natur), der er beskyttet mod en total ammoniakbelastning på mere end 1 kg N/ha per år, fra et givent husdyrbrug¹⁰.

Beskyttelsesniveauet på øvrige heder, moser og overdrev beskyttede efter naturbeskyttelseslovens § 3 samt ammoniakfølsomme skove (kategori 3-natur) beror på en konkret vurdering af, om der er tale om et naturområde af særlig regional eller lokal interesse.¹¹

Denne vurdering beror først og fremmest på en vurdering af områdets naturkvalitet på en skala fra I – V (høj, god, moderat, ringe og dårlig). Naturkvaliteten vurderes dels efter områdets struktur, dvs. vegetationssammensætning, drift af arealet herunder evt. afgræsning samt naturtypekarakteristiske strukturer. Desuden vurderes kvaliteten i forhold til diversiteten og artssammensætning på arealet, samt arternes følsomhed overfor ammoniak. Registrerede plantearter kategoriseres i denne sammenhæng som hhv. særligt værdifulde, positive, typiske, problematiske

⁵ Jf. § 23 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁶ Jf. § 29 i Husdyrgodkendelsesloven

⁷ Jf. §§ 7, 8 og 11 i Bekendtgørelse nr. 408 af 1. maj 2007 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (habitatbekendtgørelsen).

⁸ Jf. § 19 stk. 2 i Husdyrgodkendelsesloven

⁹ Jf. § 26 i Husdyrgodkendelsesloven

¹⁰ Jf. Bilag 3, A, Nr. 2 i Bekendtgørelse nr. 291 af 6. april 2011 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

¹¹ Jf. Bilag 3, A, Nr. 3 i Bekendtgørelse nr. 291 af 6. april 2011 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug

eller øvrige på baggrund af en artsliste udarbejdet af DMU. Endelig vurderes arealets værdi som levested for fredede eller rødlistede arter af planter og dyr og som yngle- og rasteområde for arter beskyttede efter habitatdirektivet (Bilag IV-arter).

Herudover inddrages en række øvrige forhold i vurderingen af krav til den maksimale ammoniakbelastning. Det gælder områdets:

- Status i kommuneplanen, herunder om det er omfattet af en udpegnings som værdifuldt naturområde, økologisk forbindelse, rekreativt område eller værdifuldt kulturmiljø
- Status i forhold til fredninger, handleplaner for naturpleje eller anden planlagt naturindsats

Endelig inddrages hensynet til områdets ammoniakfølsomhed i forhold til den ammoniaktilførsel arealet modtager fra andre kilder. Det vil dels sige den generelle baggrundsbelastning i området, men også tilførslen fra konkrete lokale kilder, såsom husdyrbruget nuværende produktion, samt udbringning af gødning på nærliggende arealer.

Påvirkning af natur

Den samlede fordampning af ammoniak fra stald og lager er beregnet til 1.685 kg N/år i hidtidig drift og 2.890 kg N/år i ansøgt drift. Udvidelsen af husdyrbruget medfører således en øget fordampning af ammoniak fra stalde og lagre på 1.205 kg N/år. Ammoniakfordampning i forbindelse med udbringning af husdyrgødning indgår ikke i beregningerne.

Natura 2000 (Kategori 1- natur)

Screening

Nærmeste Natura 2000 område er Tislum Møllebæk (EF-habitatområde 215), der ligger mere end 7 km sydøst for driftsbygningerne.

Udbringningsarealerne ligger alle mere end 6 km. fra Natura 2000- områder.

Da driften af husdyrbruget ikke omfatter arealer indenfor internationale naturbeskyttelsesområder, vurderer Kommunen, at ammoniakfordampning igennem luftbåren ammoniak umiddelbart er den eneste potentielle påvirkning af terrestriske naturtyper og arter, der er udpegningsgrundlag for det nævnte Natura 2000 område.

Med henvisning til stor afstand og eksponentielt aftagende ammoniakbelastning med afstand fra kilden, er det ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning i det nævnte område. Bedriftens andel af den luftbårne ammoniakbelastning af terrestriske naturtyper i området vil være marginal og øget ammoniaktab som følge af udvidelsen medfører ikke nogen beregningsmæssig øget ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-områder.

Kategori 2- natur

I nærheden af ejendommen er der registreret kategori 2-overdrev (Fig. 1).

Naturpunkt 1:

Øst for husdyrbruget ligger et beskyttet overdrev over 12 hektar, som dermed er omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7. Området er stærkt kuperet og i forbindelse med overdrevet ligger også flere moser, enge og vandhuller, samt småskove og krat.

Overdrevet og de tilstødende arealer har en høj artsdiversitet og der er blandt andet registreret 10 indikatorarter for god naturtilstand (Tabel II). Desuden er der registreret Bakke-gøgelilje på overdrevet. Foruden at være fredet, er denne art også i stor tilbagegang og opført på den danske rødliste. Årsagen til tilbagegangen skal især findes i ændret landbrugsdrift, herunder øget ammoniakbelastning.

Naturområdet har forbindelse til de fredede naturområder Rævebakken og Baggesvogn skov og er i kommuneplanen udpeget delvist til råstofområde/potentielt naturområde, og delvist i økolo-

gisk forbindelse og særligt værdifuldt naturområde. Naturpunktet vurderes på ovenstående baggrund at have en høj naturtilstand.

Den generelle baggrundsbelastning i området er opgjort til 14,1 kg N/ha per år, hvilket vurderes at være over naturtypens tålegrænse. Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra husdyrbruget på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter udvidelsen tilføres samlet 0,3 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for § 7 området. Belastningen er en forøgelse på 0,1 kg N/ha per år i forhold til den hidtidige drift.

Naturpunkt 2:

Nord for husdyrbruget ligger et større, sammenhængende naturareal omkring den øverste del af Varbro Å. Området omfatter sammenhængende overdrev på mere end 2,5 hektar og er dermed omfattet af husdyrgodkendelseslovens § 7.

Området er i kommuneplanen udpeget til Økologisk forbindelse og Potentielt naturområde, og delvist som Råstofområde.

Den generelle baggrundsbelastning i området er opgjort til 13,1 kg N/ha per år, hvilket vurderes at være over naturtypens tålegrænse. Da området er kategori 2- natur må totalbelastningen med ammoniak fra husdyrbruget på arealet ikke overskride 1,0 kg N/ha per år.

Efter udvidelsen tilføres samlet 0,6 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den tilladte totalbelastning på 1,0 kg N/ha per år for § 7 området. Belastningen er en forøgelse på 0,2 kg N/ha per år i forhold til den hidtidige drift.

Kategori 3- natur

I nærheden af husdyrbruget er der registreret flere overdrev, heder, moser, enge og vandhuller beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Der ligger ikke skov nær husdyrbruget. (Fig. 1).

For kategori 3-natur gælder, at kommunen ikke kan fastsætte krav om en samlet, maksimal merdeposition på mindre end 1,0 kg N/ha per år, men kan dog efter konkret vurdering tillade mere end 1 kg N/ha per år.

Naturpunkt 3:

Sydvest for husdyrbruget ligger et beskyttet naturområde på ca. 1,1 hektar. Området er kortlagt som en mosaik af naturtyperne overdrev, eng og sø. På luftfotos fremstår området uden drift og delvist under tilgroning. Dele af engen synes at have udviklet sig til mose.

Området er i kommuneplanen udpeget til potentielt naturområde.

Den generelle baggrundsbelastning i området er 14,0 kg N/ha per år og tålegrænsen for arealet er derfor muligvis overskredet ved den generelle belastning alene.

Med udvidelsen tilføres yderligere 0,5 kg N/ha per år fra stald og lager (Tabel I), hvilket ikke overskrider den minimalt tilladte merbelastning på 1,0 kg N/ha per år for kategori 3- naturen. Totalbelastningen fra husdyrbruget til området, er beregnet til 1,2 kg N/ha per år.

Kommunen vurderer samlet, at ammoniakbelastningen fra stald og lager har en neutral effekt for de berørte arealer (naturpunkt 1-3) (Tabel I).

Påvirkning af yngle- og rasteområder for bilag IV arter

Yngle- og rasteområder for arter opført på habitatdirektivets bilag IV, er beskyttet mod beskadigelse og ødelæggelse.

Screening

Hjørring Kommune har ikke registreret arter omfattet af EF-habitatdirektivets bilag IV i nærheden af husdyrbruget eller udbringningsarealerne, men følgende arter omfattet af bilag IV kan have yngle- eller rasteområder på arealer i nærheden.

Odder *Lutra lutra* og flere arter af Flagermus findes udbredte i det meste af kommunen. Arterne vurderes dog ikke at blive negativt påvirket af øget ammoniakbelastning eller af andre forhold i forbindelse med udvidelse af husdyrbrug.

Spidssnudet frø *Rana arvalis*, Løgfrø *Pelobates fuscus*, Strandtudse *Bufo calamita*, Stor vand-salamander *Triturus cristatus* og Markfirben *Lacerta agilis*, findes alle i dele af Kommunen. Disse arter kan potentielt alle blive negativt påvirket af øget ammoniaktilførsel til deres yngle- og rasteområder. Eksempelvis kan dette medføre forringet vandkvalitet i ynglevandhuller for padder eller det kan skabe øget tilgroning af lysåbne naturtyper, hvilket bl.a. medfører et ændret mikroklima med lavere temperatur, samt forringelser i fødeudbuddet til skade for både padder og firben. Yngle- og rasteområder for disse arter i området vil normalt begrænse sig til områder beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3.

Nærmeste registrerede forekomst af kvælstoffølsomme bilag IV - arter ligger mere end 3 km fra husdyrbruget. Det er derfor ikke fundet relevant at beregne bidrag til luftbåren ammoniakbelastning.

Konsekvensvurdering & Konklusion

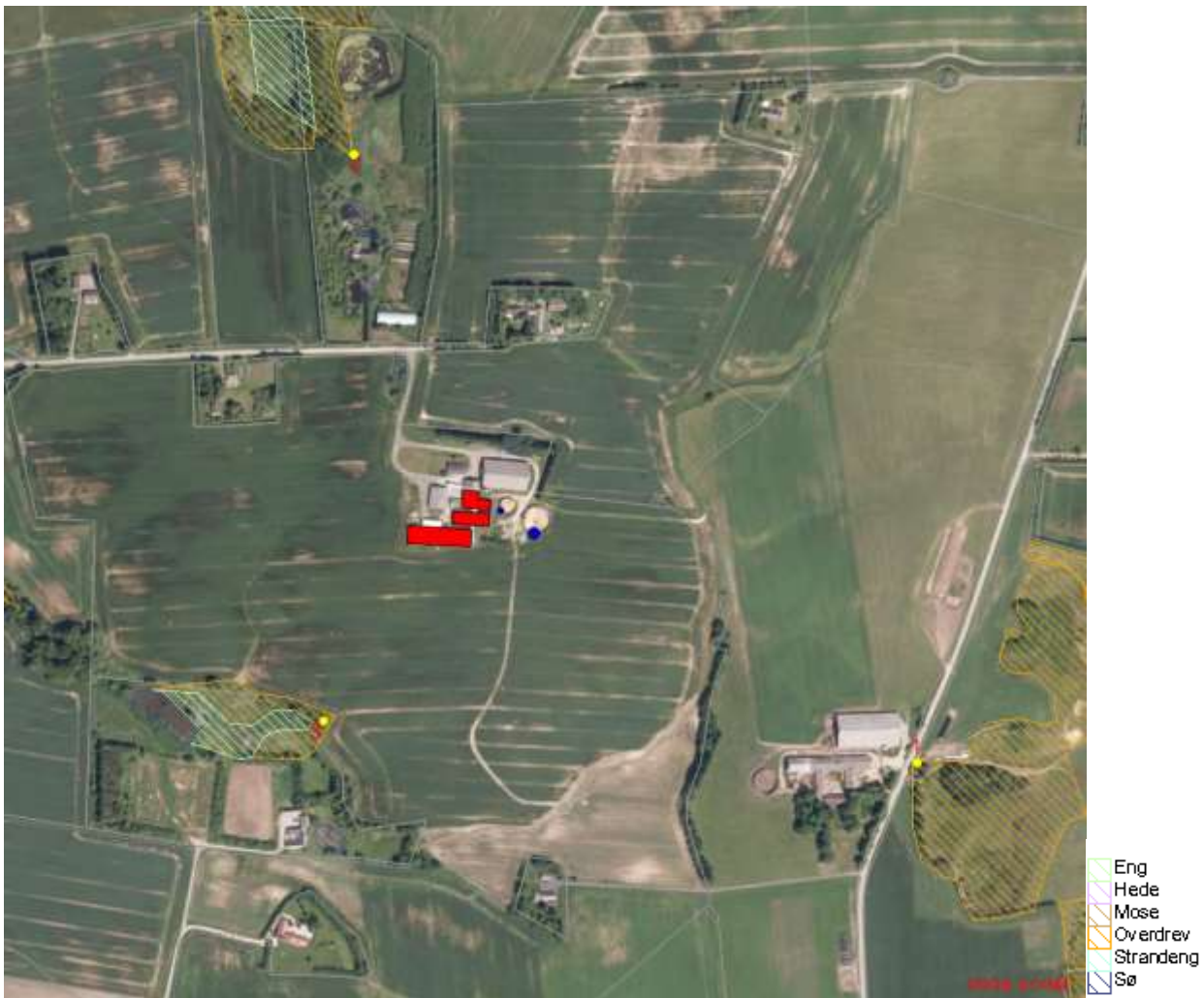
Kommunen konkluderer på ovenstående baggrund, at det ikke er nødvendigt at foretage en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på de nævnte bilag IV arter.

Table I. Beregnet ammoniakbelastning i udvalgte naturpunkter. Afstand til stald og lager er opgivet som interval for alle stalde- og lageranlæg.

Naturpunkt	1	2	3
Naturtype	Overdrev	Overdrev	Overdrev, eng
Natur-kategori	2	2	3
Naturkvalitet	-	-	-
Tålegrænse (kg N/ha per år)	10-15	10-15	10-15
Baggrundsbelastning (2012) (kg N/ha per år)	14,1	13,1	14,0
Merdeposition fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,1	0,2	0,5
Tilladt merdeposition (kg N/ha per år)	-	-	(1,0)
Totalbelastning fra stald og lager (kg N/ha per år)	0,3	0,6	1,2
Tilladt totalbelastning (kg N/ha per år)	1,0	1,0	-
Afstand fra stald- og lageranlæg til naturpunkt (m)	447 - 503	364 - 426	192 - 270
Besigtiget (dato)	26-08-2011	-	-
Planstatus	Økologisk Forbindelse, Særligt værdifuldt naturområde	Økologisk forbindelse, Potentielt naturområde	Potentielt naturområde

Table II. Registrerede arter for overdrev m.m. Indikatorarter for god naturtilstand er markeret med **fed**. *Fredet. ^Rødlistet

Naturpunkt	1
Bilag IV- arter	
Særligt værdifulde arter (Meget følsomme overfor negative påvirkninger)	Hjertegræs , Bakke-gøgelilje [^] , Djævelsbid , Tandbælg , Alm. mælkeurt , Tormentil , Engblomme
Positive arter (Moderat følsomme overfor negative påvirkninger)	Blågrøn løvefod, Vinget perikon, Hedelyng , Plettet gøgeurt*, Pyramidelæbeløs, Liden klokke, Alm. kamgræs, Blåhat, Alm. kællingetand, Håret høgeurt, Alm. brunelle, Vellugtende gulaks, Fåre-svingel , Katteskæg, Blåmunke , Kær-tidsel, Smalbladet høgeurt , Krybende pil , Muse-vikke, Dværg-perikon, Maj-gøgeurt*
Alm. typiske arter	Alm. røllike, Alm. hundegræs, Fløjlgræs, Alm. kongepen, Lancet-vejbred, Bidende ranunkel, Rødknæ, Rød-kløver, Alm. hvene, Hvidtjørn, Rød svingel, art af Hønsetarm, Eng-brandbæger,
Problemarter	Blød storkenæb, Hvid-kløver, Rynket rose

Figur 1. Husdyrbrugets beliggenhed i forhold til beskyttet natur, herunder naturpunkt 1-3 (gul stjerne).

Udbringingsarealer i forhold til beskyttede naturarealer

Hjørring Kommune vurderer påvirkningen af naturområder, der skyldes udbringning af husdyrgødning på nærliggende marker, ifølge Miljøstyrelsens vejledning. Herunder anvendes i givet fald de mulige vilkår, som Miljøstyrelsen peger på. Miljøstyrelsens vejledning bygger i øvrigt på bilag 10 rapporten "BUFFERZONER omkring særlig sårbar natur som beskyttelse mod lokalt nedfald af luftbåret kvælstof fra danske landbrugsejendomme".

Natura 2000

Nærmeste Natura 2000 område ligger mere end 6 km fra udbringningsarealerne. Der vil derfor ikke være en målbar ammoniakbelastning fra udbringningsarealerne i kanten af habitatområdet. Se i øvrigt vurdering af kvælstofbelastning fra stald og lager under afsnittet 'Natura 2000'.

Øvrig beskyttet natur

Udbringningsarealerne støder flere steder op til ammoniakfølsomme naturområder (Fig. 2). Disse områder kan indeholde yngle- og rasteområder for bilag IV-arter, så som Spidssnudet frø, Løgfrø, Strandtudse, Stor vandsalamander, Markfirben, Odder og arter af Flagermus.

Ved udbringning af husdyrgødning vil merbelastningen med ammoniak på nærliggende naturområder ikke kunne overstige 1 kg N/ha per år – uanset typen af husdyrgødning før og efter og uanset dyretryk før og efter. Det er derfor kommunens vurdering, at udbringning af husdyrgødning på de ansøgte udbringningsarealer, ikke vil kunne medføre en tilstandsændring af de nærliggende § 3 beskyttede områder og dermed heller ikke beskadige yngle-/rasteområder for bilag IV-arter.

Stærkt skrånende arealer

Ifølge husdyrgødningsbekendtgørelsen¹² må flydende husdyrgødning ikke udbringes på arealer, der skråner mere end 6° ned mod vandløb og søer inden for en afstand af 20 meter med mindre det sker ved nedfældning i parallel retning. Ifølge randzonenloven må der ikke foretages gødskning nærmere end 10 meter fra vandløb og søer.

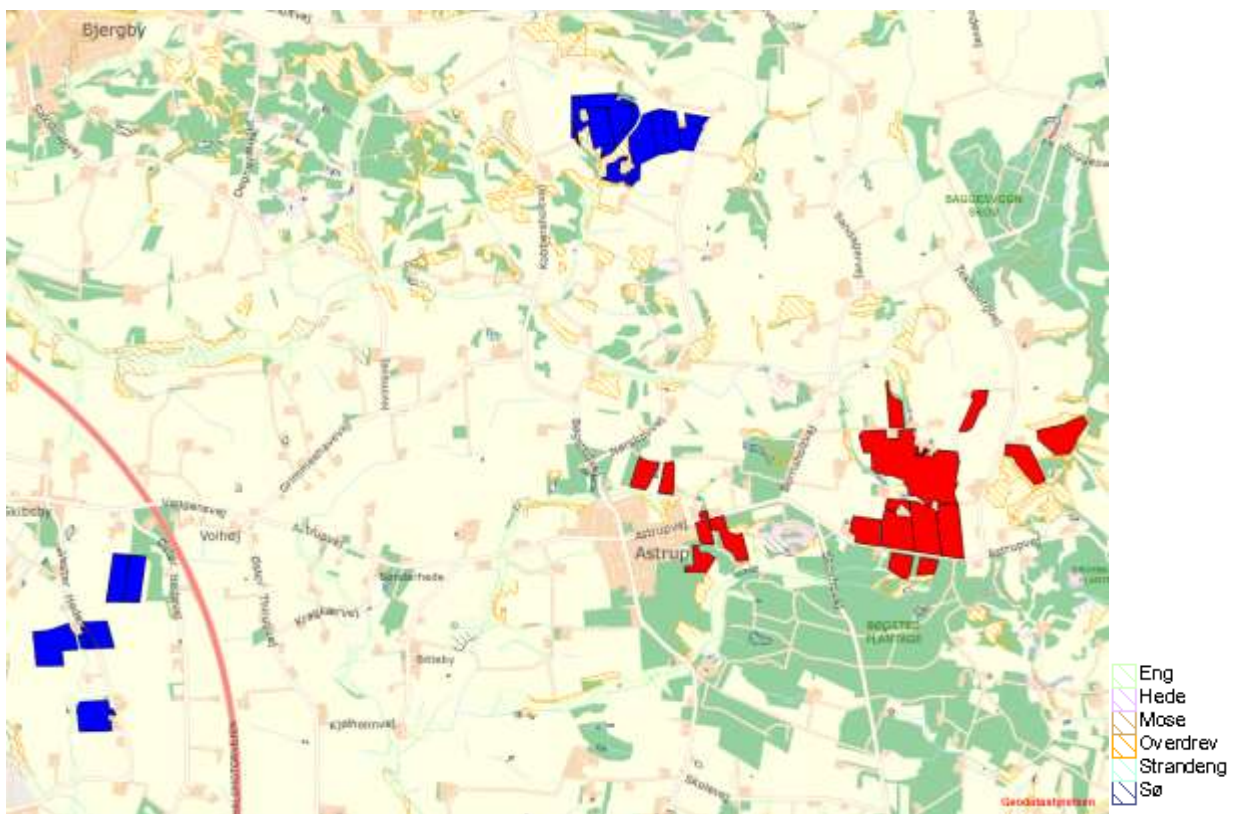
Udbringningsarealerne i ansøgningen grænser flere steder op til vandløb og søer. I flere tilfælde skråner udbringningsarealerne mere end 6° ned til vandløb. Det drejer sig f.eks. om dele af mark 4-0 og 14-0 og dele af aftalearealerne 5-0, 8-0, 10-1, 11-1 og 13-0.

Kommunen vurderer, at de eksisterende lovkrav er tilstrækkelige til at minimere risikoen for negativ påvirkning fra fosfor- og kvælstofudvaskning ved udbringning af husdyrgødning.

Det er derfor Kommunens vurdering, at der ikke er behov for at stille yderligere krav til udbringning af husdyrgødning på sø- og vandløbsnære arealer.

Øvrige bemærkninger

Vurderingen bygger på tolkning af luffoto, besigtigelse af arealer, beregning af ammoniakbelastning i husdyrgodkendelse.dk, samt viden om tilstanden af konkrete naturarealer og udbredelsen af planter og dyr.

Figur 1. Udbringningsarealernes beliggenhed i forhold til beskyttet natur.

¹² Jf. § 30 i bekendtgørelse 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Bilag 5. Detaljeret vurdering af påvirkning af fjord og hav

Alle udbringningsarealer i den ansøgte bedrift afvander til Skagerrak. Hjørring Kommune har vurderet det aktuelle projekts mulige påvirkninger af de marine dele af habitatområderne H1 (Skagens Gren og Skagerrak), H203 (Knudegrund) og H202 (Lønstrup Rødgrund).

I udpegningsgrundlagene for de 2 sidstnævnte områder ses ikke at være kvælstof- eller fosforfølsomme arter i det marine vandmiljø. Derimod er det uklart, om der i udpegningsgrundlaget for den marine del af H1 findes næringsstoffølsomme elementer, da Naturstyrelsen ikke har beskrevet grundlaget for udpegningen.

Det fremgår dog af såvel basisanalysen for Skagens Gren og Miljøministeriets forslag til vandplan for Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak, at miljømålet er "god tilstand". Det fremgår også, at miljømålet ikke er opfyldt i området. Det er derfor kommunens vurdering, at enhver yderligere væsentlig tilførsel af næringsstoffer fra oplandet vil forringe mulighederne for at opnå denne målsætning og bidrage til, at den samlede påvirkning af vandområdet øges, hvormed man bevæger sig i den forkerte retning i forhold til målsætningen.

Kommunen har valgt at foretage en vurdering af projektet i overensstemmelse med habitatdirektivets retningslinjer og Miljøstyrelsens vejledning.

I vejledningen har ministeriet opstillet 2 afskæringskriterier for, hvornår et projekt ikke kan medføre skadevirkning på overfladevande som følge af nitratudvaskning Miljøstyrelsen antager ifølge vejledningen, at grænsen for at der kan ses en påvirkning, er den samme for fosfor som for nitrat:

1. Påvirkning fra projektet i sig selv.
Kvælstof/fosforudvaskningen fra det samlede husdyrbrug må maksimalt udgøre 5% af den samlede udvaskning til det aktuelle område – dog max. 1% hvis der er tale om vandområder der kan karakteriseres som et lukket bassin og/eller er meget lidt eutrofieret. (Påvirkning fra projektet i sig selv.)
2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter.
Dyretrykket i det aktuelle opland må ikke have været stigende siden 1. januar 2007.

Ad 1. Påvirkning fra projektet i sig selv

KVÆLSTOF

Skagerrak er kategoriseret som "sårbart vandområder", men ikke som "meget sårbare vandområder". Oplandet, som antages at påvirke vandområdet Skagerrak og Skagens Gren, kaldes i Statsforvaltningens opgørelse over dyretryk for "Skagerrak/Vesterhav". Vandområdet kan efter kommunens vurdering ikke betegnes som et lukket bassin eller et meget lidt eutrofieret område. Det er derfor 5%-grænsen, der er gældende for projektet.

Oplandet har et samlet areal på 127.236 ha. Den samlede udvaskning fra diffuse kilder (dyrkede og udyrkede arealer samt spredt bebyggelse) beregnes ud fra følgende forudsætninger:

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede kvælstofafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 3.579 tons N/år. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr. 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Skagerrak 1.396 tons N/år

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal merudvaskningen¹³ fra et ansøgt projekt udgøre 69,80 tons N/år. Der skal så eksempelvis indgå 7.755 ha i et område med reduktionsprocent 25 og merudvaskningen fra husdyrgødningen skal være på 12 kg N/ha/år.

¹³ Med merudvaskning menes "mer" i forhold til udvaskning fra kunstgødning. I forhold til husdyrloven skal der kun vurderes på merudvaskning fra husdyrgødning i forhold til kunstgødning. Merudvaskning for kvæggylle er ca. 6 kg N/ha/år, for svinegylle ca. 8 kg N/ha/år og for mink- og fjerkræs ca. 12 kg N/ha/år.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrager med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

FOSFOR

Ifølge forslag til vandplan, Hovedopland 1.1 Nordlige Kattegat og Skagerrak er den samlede fosforafstrømning fra vandoplandet (diffuse kilder) på 134 tons P. Hvis denne mængde opdeles på henholdsvis Nordlige Kattegat og Skagerrak ud fra forholdstal i DMU faglig rapport nr 804-2010 (NOVANA) bliver udledningen til Nordlige Kattegat 53,6 tons P/år.

Hvis bidraget fra et husdyrbrug skal udgøre 5 % jf. ovenfor skal udvaskningen fra et ansøgt projekt udgøre ca. 2680 kg P/år. Der skal så eksempelvis i et projekt indgå 33.500 ha med et fosforoverskud på 20 kg P/ha.

Med det tænkte eksempel er det sandsynliggjort, at det ansøgte projekt bidrage med langt under 5 % af den samlede udvaskning til det aktuelle vandområde jf. afskæringskriterium 1 ovenfor.

Ad 2. Påvirkning fra projektet i kumulation med andre planer og projekter

Statsforvaltningen har ud fra data i det Centrale Husdyrregister (CHR-registret) opgjort, at der i oplandet "Skagerrak/Vesterhav" i perioden fra 2007 til 2012 er sket en nedgang i det samlede antal DE fra 81.021 til 76.137.

Denne centralt opgjorte udvikling i dyretrykket til og med 2011, kan suppleres med kommunens oplysninger for 2012 om ophørte/reducerede husdyrbrug samt med de tilladelser/godkendelser der er givet af kommunen og som stadig kan udnyttes. Det er kommunens vurdering, at der over korte perioder (under 1 år) ikke sker og ikke er sket nogen afvigelse fra den generelle tendens, nemlig at antallet DE ikke stiger med tiden, men snarere falder.

Kommunen vurderer endvidere, at der ikke er andre kilder, der har medført en stigende næringsstofudvaskning fra oplandet til vandområdet fra 2007 og fremefter. Det være sig spildevand fra det åbne land, dambrug eller tilsvarende. Med hensyn til spildevand fra det åbne land, er der gennem den seneste årrække sket en stadig forbedret rensning af spildevand som led i kommunens spildevandsplanlægning.

Bilag 6. Notat om Standardsædskifter og referencesædskifter

Uddrag af Miljøstyrelsens notat om Standardsædskifter og referencesædskifter af 08.02.2012

Kriterier for svine og plantesædskifter		Vinterraps	Frøafgrøder	Sukkerroer	Kartofler	Erter	Udvaskningsi ndex	Max. areal med efterafgrøder
S1	Ref. lerjord < 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	96	20
S2	Ref. lerjord > 0,8 DE/ha	> 15 %				0-10 %	93	20
S3	Ref. sandjord < 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	100	40
S4	Ref. sandjord > 0,8 DE/ha	< 15 %				0-10 %	98	40
S5	Frøsædskifte < 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	89	30
S6	Frøsædskifte > 0,8 DE/ha		> 10 %			0-10 %	86	30
S7	Roesædskifte < 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	90	40
S8	Roesædskifte > 0,8 DE/ha			> 15 %		0-10 %	88	40
S9	Frø+roesædsk. < 0,8 DE/ha		I alt > 15 % i alt +			0-10 %	89	40
S10	Frø+roesædsk. > 0,8 DE/ha		min. 5 % frogræs			0-10 %	88	40
S11	Kartoffelsædsk. < 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	97	40
S12	Kartoffelsædsk. > 0,8 DE/ha				> 20 %	0-10 %	96	40
S13	100 % vintersæd	< 17½%					102	0
S14		17½%– 22½%					100	0
S15		22½%– 27½%					99	0
S16		> 27½%					97	0